

Sygn. akt III AUa 249/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Ciuraszkiewicz
Sędziowie:	SSA Kazimierz Josiak SSO del. Ireneusz Lejczak (spr.)
Protokolant:	Karolina Sycz

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku H. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 13 grudnia 2011 r. sygn. akt IX U 2060/11

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych do ponownego rozpoznania pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 17 października 2011 r. i przyznał H. N. prawo do emerytury, poczynając od dnia 31 sierpnia 2011 r.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

Wnioskodawczyni, urodzona 18 sierpnia 1956 r., w okresie od dnia 1 października 1977 r. do dnia 26 listopada 2009 r. była zatrudniona w Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Ś. w warunkach szczególnych na stanowisku technika fizjoterapii.

Obecnie wnioskodawczyni nie pozostaje w stosunku pracy. Łącznie na dzień 1 stycznia 1999 r. posiada 21 lat 3 miesiące i 13 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

W dniu 31 sierpnia 2011 r. H. N. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. wniosek o emeryturę.

Decyzją z dnia 17 października 2011 r. organ rentowy odmówił jej prawa do emerytury, wskazując, że nie wykazała 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Przy tak poczynionych ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawczyni jest zasadne.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności świadectwo pracy w szczególnych warunkach z dnia 27 listopada 2009 r., pozwalał na uznanie, iż podczas zatrudnienia w okresie od dnia 1 października 1977 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. w Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Ś. na stanowisku technika fizjoterapii wykonywała pracę w szczególnych warunkach, określoną w wykazie A dziale XIV poz. 4 Zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 lipca 1983 r. i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43). Sąd Okręgowy wskazał, że w obu tych aktach pod w/w pozycją wskazano „prace narażające na działanie promieniowania jonizującego oraz prace narażające na działanie pól elektromagnetycznych w zakresie od 0,1 do 3000.000 MHz w strefie zagrożenia. W ocenie sądu pierwszej instancji nie ma wątpliwości, że do tych prac należy praca fizjoterapeuty, wymagająca stosowania różnego rodzaju urządzeń wytwarzających pole magnetyczne.

Wobec powyższego nie ma znaczenia, iż w zaświadczeniu wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 19 marca 2003 r. błędnie powołano akt prawny, bowiem okresy pracy wnioskodawczyni w szczególnych warunkach w pełni potwierdza świadectwo pracy z dnia 27 listopada 2009 r.

W tych okolicznościach sąd pierwszej instancji uznał, że wnioskodawczyni spełnia wszystkie przesłanki do nabycia emerytury i przyznał jej to świadczenie od dnia 31 sierpnia 2011 r.

Postanowieniem z dnia 5 stycznia 2012 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu uzupełnił w/w wyrok w ten sposób, że treść wyroku opisać punktem I, a w punkcie II zawrzeć treść: II zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. kwotę 180 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył organ rentowy, zarzucając mu niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy, a w szczególności, czy wnioskodawczyni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracując na stanowisku technika fizjoterapii, wykonywała pracę w szczególnych warunkach, o której mowa w wykazie A dziale XIV poz. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Nadto zarzucił naruszenie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227) w związku z § 2 ust. 1 oraz § 4 w/w rozporządzenia przez błędne uznanie, iż na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawczyni posiada 15 lat pracy w szczególnych warunkach i w konsekwencji błędne przyznanie jej prawa do emerytury oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przez brak wszechstronności w ocenie dowodów na okoliczność spornego zatrudnienia.

Wskazując na powyższe wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego zmianę i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest zasadna, nie można bowiem odmówić słuszności jego zarzutowi, iż przeprowadzone przez Sąd Okręgowy postępowanie dowodowe jest wadliwe i niepełne.

Sporna kwestia w sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy wnioskodawczyni podczas zatrudnienia w Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Ś. na stanowisku technika fizjoterapii w okresie od dnia 1 października 1977 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę w szczególnych warunkach, o której mowa w wykazie A dziale XIV poz. 4 stanowiącego załącznik do w/w rozporządzenia.

Sąd Okręgowy, oceniając kluczową w sprawie kwestię dotyczącą charakteru pracy wnioskodawczyni w spornym okresie, opierając się na świadectwie pracy w szczególnych warunkach z dnia 27 listopada 2009 r., zaświadczeniu z dnia 19 marca 2003 r. oraz zeznaniach H. N., uznał, że wnioskodawczyni w spornym okresie wykonywała pracę w szczególnych warunkach, to jest pracę fizjoterapeuty wymagającą stosowania różnego rodzaju urządzeń wytwarzających pole elektromagnetyczne.

Sąd Apelacyjny nie podzielił tego stanowiska.

Należy podkreślić, że prawo do wcześniejszej emerytury stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego i w związku z tym musi zostać ono wykazane w sposób niezbity i nie budzący jakichkolwiek wątpliwości. Wobec tego sam fakt przedstawienia przez wnioskodawczynię świadectwa pracy w warunkach szczególnych nie przesądza jeszcze o uznaniu wykonywanej pracy za pracę w warunkach szczególnych. Świadectwo pracy bowiem nie jest dokumentem abstrakcyjnym i w związku z tym musi znajdować oparcie w dokumentacji pracowniczej, a w konsekwencji może być przez tę dokumentację weryfikowane. Tymczasem w sprawie brak jest jakichkolwiek dokumentów pracowniczych pozwalających zweryfikować prawdziwość tego świadectwa. Sąd Okręgowy nie poczynił również ustaleń odnośnie warunków, w jakich wnioskodawczyni pracowała. Jest to istotne, gdyż wbrew twierdzeniom sądu pierwszej instancji, nie każda praca fizjoterapeuty, jest pracą w szczególnych warunkach. Konieczne jest bowiem aby była to praca, która jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach narażających na działanie promieniowania jonizującego lub w warunkach narażających na działanie pól elektromagnetycznych w zakresie od 0,1 do 300.000 MHz w strefie zagrożenia. Należy podkreślić, że nie każda praca przy użyciu urządzeń elektrycznych, wytwarzających pole magnetyczne, jest pracą w szczególnych warunkach, bowiem praca ta musi być wykonywana w strefie zagrożenia, która jest określona w przepisach prawnych. Zatem sąd pierwszej instancji winien był, nawet przy braku inicjatywy strony pozwanej, ustalić, w jakich dokładnie warunkach wnioskodawczyni pracowała. Tym bardziej, że jej zeznania są lakoniczne i nie wynika z nich w żaden sposób, czy jako fizjoterapeuta, była narażona na promieniowanie jonizujące, czy też była narażona na działanie pól magnetycznych w strefie zagrożenia.

Wskazane wyżej przyczyny sprawiają, że w sprawie konieczne jest uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, bowiem wydanie przez Sąd Apelacyjny wyroku, co do istoty sprawy wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, co ograniczyłoby merytoryczne rozpoznanie sprawy do jednej instancji.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy winien przeprowadzić postępowanie dowodowe na okoliczność spełnienia przez wnioskodawczynię przesłanek do uzyskania emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W szczególności konieczne jest zapoznanie się przez sąd pierwszej instancji z aktami osobowymi wnioskodawczyni i ustaleniu na ich podstawie, czy wnioskodawczyni w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę, o której mowa w wykazie A dziale XIV poz. 4 załącznika do w/w rozporządzenia. Jeżeli akta osobowe jednoznacznie nie wykażą, w jakich warunkach wnioskodawczyni pracowała, to sąd pierwszej instancji winien przeprowadzić dowód z dokumentów, na podstawie których pracodawca wystawił wnioskodawczyni w/w świadectwo pracy w szczególnych warunkach. Należy bowiem zauważyć, że w świetle przepisów art. 228 i art. 229 kp pracodawca jest obowiązany do prowadzenia i przechowywania szczególnej dokumentacji pracowników narażonych na promieniowanie jonizujące, czy też przebywających w strefie zagrożenia. Związane jest to zarówno z przepisami bhp, jak i z przepisami związanymi z obowiązkiem przeprowadzania badań lekarskich: wstępnych, kontrolnych i okresowych. Dopiero tak przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoli sądowi pierwszej instancji jednoznacznie rozstrzygnąć, czy wnioskodawczyni wykazała przesłankę 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 4 kpc uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania i w oparciu o art. 108 § 2 kpc pozostawił temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

R.S.